

Interactieve presentatie over herkomst en het ontstaan van onze achternaam

Iedereen die in Nederland geboren wordt krijgt automatisch een achternaam. Al meer dan 200 jaar weten wij niet beter. Voor 1811 had nog niet iedereen een vaste achternaam en werd gebruik gemaakt van toe- en bijnamen of patroniemen om mensen te herkennen en qua naam van elkaar te kunnen onderscheiden.

Napoleon voerde in Nederland in 1810 de *Code Civil* in. Deze verzameling wetten was in Frankrijk al sinds 1804 van kracht. De *Code Civil* was een gevolg van het invoeren van de Burgerlijke Stand. Deze bestond in Frankrijk al vanaf 1796. In Nederland werd de Burgerlijke Stand in 1811 geïntroduceerd. Hierbij hoorde een bevolkingsregister waarin de nieuw geboren, de sterfgevallen en de huwelijken moesten worden gemeld en iedereen verplicht werd om een vaste achternaam te hebben.

Op 18 augustus 1811 werd iedereen in het Koninkrijk Holland door de regering van Napoleon Bonaparte opgeroepen om een achternaam te laten registreren bij het gemeentehuis. Dit was nieuw in Nederland. Want hoewel de meeste mensen in Nederland al wel een achternaam hadden, zorgde de Franse Keizer ervoor dat het in Nederland voor iedereen verplicht werd om een vaste achternaam te hebben.

Veel mensen bevestigden de achternaam die zij op dat moment gebruikten. Maar sommige mensen gaven geen gehoor aan deze opdracht. Daarom vaardigde de regering van Napoleon op 17 mei 1813 een nieuw decreet uit waarin gesteld werd dat iedereen op 1 januari 1814 toch echt verplicht was een achternaam te hebben. Uiteindelijk is er in 1825 nog een dergelijke oproep geweest, omdat nog steeds niet iedereen zijn of haar achternaam had laten registreren. Op dat moment was Napoleon overigens allang niet meer aan de macht, want na de val van de Franse Keizer in 1815 zwaaide koning Willem I de scepter in Nederland.

Fred Stuij uit Sliedrecht, oud-voorzitter van de Historische Vereniging aldaar heeft een boeiende en interactieve presentatie gemaakt over onze achternamen. Deze presentatie is bijzonder geschikt voor verenigingen als onderdeel van bijvoorbeeld een jaarvergadering of periodieke bijeenkomsten. Hij neemt u mee naar het gebruik van toe- en bijnamen van ver voor het invoeren van de Burgerlijke Stand. Hij geeft uitleg over de herkomst van achternamen. Van een aantal aanwezige personen zal hij specifiek ingaan op hun achternaam en de ontstaansgeschiedenis van hun achternaam. Met name dit laatste is een zeer interactief onderdeel van de presentatie.

De presentatie duurt circa 1,5 uur en kan in principe op elke door de vereniging te organiseren locatie worden verzorgd. Fred Stuij zorgt voor de presentatie op zijn laptop en ziet vanuit de ontvangende vereniging graag op de locatie een grootbeeld tv of beamer met scherm aanwezig. Maximumaantal deelnemers per presentatie adviseren wij op minimaal 10 en maximaal 50 personen te houden.

Meer weten over deze interessante presentatie? Mail met Fred op fred@stuij.nl (spaties weghalen)